

POSUDEK NA BAKALÁŘSKOU PRÁCI

Autorka: Leona Šeráková

Název práce: Diskriminace romské populace v oblasti bydlení v rámci pražského Žižkova

Vedoucí práce: doc. PhDr. Marek Jakoubek, Ph.D. et Ph.D.

Ve své práci se Leona Šeráková zaměřuje na aktuální – a ovšem velice nesnadné – téma diskriminace Romů, a to na příkladu Romů z pražského Žižkova, přičemž na časové ose volí za počátek rok 1989, který s sebou nesl mnohé turbulentní změny pro celou česko(slovensko)u společnost, její romskou populaci nevyjímaje.

Metodologicky velmi šťastně, až ukázkově, autorka hned na začátku (v Úvodu) explicitně uvede otázky, na které bude svým textem hledat odpovědi. Co se pak samotných užívaných postupů a strategií sběru dat týče, dominuje zúčastněné pozorování a polostrukturované rozhovory, doplněné o průběžné internetové rešerše.

Po metodologickém exposé následuje představení základních konceptů, představujících teoretický terén, na kterém se práce odehrává. Jde především o pojmy diskriminace, sociální exkluze a kultura chudoby. Ve všech případech je případným způsobem komentována aplikace daných konceptů ve vztahu k Romům.

Následující oddíl uvozuje název *Bydlení, Žižkov a Romové*, spojující tři hlavní tematické okruhy práce. První dva oddíly, čerpající z literatury, se věnují tematizaci života Romů před rokem 1989. Následuje komentář zlomového roku 1989 a krátké obecné shrnutí kontextu, ve kterém se Romové ve vztahu k bydlení po uvedeném milníku dostali a které předznamenávají výrazy jako „neplatič“, „vybydlení“, „underclass“, „marginalizace“ a další. Tuto sekci práce uzavírá nástin problematiky „romského“ Žižkova coby sociálně vyloučené lokality optikou vybraných autorů.

Další celek práce je věnován problematice diskriminace Romů, jednak v perspektivě vybraných konceptů, jakož i optikou prací, které se (u nás) v uplynulých dekáдах tomuto tématu věnovaly. Autorka přitom ukazuje, že „má načteno“, že se ve zvolené tematice dobře orientuje a že je s vybranými koncepty nejen obeznámena, ale jejich aplikaci na tzv. romskou problematiku“ (u nás) promýšlí a ne jen pasivně přebírá tvrzení a názory druhých. Zároveň se již v této části objevuje Žižkov a jeho romští obyvatelé, a to právě coby subjekt diskriminačních praktik.

V praktické části práce, která následuje, autorka pokračuje v tom, co začala již v předchozím oddíle – v tematizaci dnešního, resp. nedávného Žižkova a jeho romských obyvatel. Dává prostor svým informátorům, jejichž výpovědi rámuje dříve definovanými koncepty. Separátní kapitoly jsou věnovány ZŠ Cimburkova a otázce nezaměstnanosti (žičkovských) Romů. Následují dvě, v jistém smyslu kontrastní kapitoly věnované důvodům diskriminace Romů v oblasti nájmu, nejprve pohledem Romů, pak očima majority, opírá se přitom o četné citace a dopřává hlasu oběma skupinám.

Navazující kapitoly nabízejí perspektivu „institucionální“ – nejprve je dán prostor Úřadu městské části Praha 3, a to ústy pana místostarosty pro Prahu 3, Žičkov O. Ruta, poté nevládní neziskové společnosti R-mosty z.ú., již zastupuje její ředitel Jakub Čihák a sociální poradkyně, vystupující (pouze) pod jménem Iva. Mezi citacemi, které text čtenářsky osvěžují a „autentizují“ problesknou opět i známé pojmy sociální exkluze a kultura chudoby.

Závěr práce pak přináší jak poznatky k diskutované problematice žičkovských Romů a jejich diskriminace v oblasti bydlení, tak usiluje i o alespoň nástin odpovědi na otázku, jak této diskriminaci zabránit, jak se jí vyhnout, jak ji eliminovat.

V úhrnu možno uvést, že L. Šeráková ve své bakalářské práci prokázala jak to, že umí pracovat s odpovídající literaturou, tak i že se umí pohybovat v terénu a poznatky zde nasbírané umí zpracovat zvolenými teoretickými koncepty. Co chtít víc? Jinak řečeno, práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit známkou výborně.

Otázka k obhajobě: V textu práce se termín „Cikán“, resp. jeho odvozeniny, objeví (kromě literatury) pětkrát, a to vlastně vždy v citaci informátora, ať již přímé, nebo v odkazu na ni. Jak to je na Žičkově s užíváním termínů „Rom“ a „Cikán“ (příp. „Cigán“)?

6.9.2023, Marek Jakoubek

